



TUIN VAN DE JAPANESE TOREN

Een tuin die een Japanse sfeer uitademt

De Japanse Toren springt plots spectaculair in het oog voor wie de bocht ingaat op de Lakense Van Praetlaan. Tegen de lucht tekent zich een donkerrode toren af met op de top een dak in pagodevorm. De tuin die er rond ligt is niet authentiek Japans, maar ademt wel de sfeer van dat land uit.



EEN VLEUGJE GESCHIEDENIS

In 1900 bezoekt Leopold II de Wereldtentoonstelling in Parijs. Hij raakt er in de ban van het 'Panorama du Tour du Monde' dat een reeks bouwwerken uit de vier hoeken van de wereld toont. Hij keert terug naar Laken met de ambitie om ook daar een openluchtmuseum te bouwen rond een aantal 'exotisch' ogende paviljoenen, die de wetenschap en kunst uit verre landen in de schijnwerper plaatsen. Zijn fascinatie voor het Verre Oosten bepaalt zijn keuze voor de eerste twee (en uiteindelijk de enige) projecten van de promenade die hij voor ogen heeft: het Chinees Paviljoen en de Japanse Toren.

Hij neemt de Franse architect Alexandre Marcel in dienst, die voor de Wereldtentoonstelling in Parijs de twee modellen bouwde waarvoor hij zo in bewondering staat.

De constructie in Laken van de twee gebouwen met Aziatische inspiratie was niet echt uitzonderlijk. In het nabijgelegen park van het oorspronkelijke kasteel van Laken had architect Montoyer voor de Oostenrijkse aartshertogen al eens een Chinese pagode of toren van tien meter hoog opgericht maar die werd in 1803 tijdens de Franse bezetting verwoest.

Leopold II was in 1905 – vier jaar na de start van de werken - in Laken aanwezig bij de inwijding van de Japanse Toren, het inkompaviljoen en de galerij in L-vorm. Iedereen staat in bewondering voor het pittoreske karakter en de architecturale originaliteit van dit gebouw in het Brussel van die periode. Maar weinigen weten welke bedoeling de koning had met dit bouwwerk. Kort voor zijn dood schonk hij de toren aan de Staat. Om de banden tussen België en Japan te promoten, richtte die er een informatie – en documentatiecentrum over Japan in, alsook een permanente tentoonstellingsruimte voor handelswaren. Na de Eerste Wereldoorlog kwam het gebouw onder het beheer van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, maar het bleef veertig jaar lang gesloten voor het publiek – tot aan zijn restauratie in 1985.



ALGEMENE BESCHRIJVING : EEN MINERALE TUIN

Om een minerale tuin op zijn Japans te creëren, bedekte men van bij het begin de indrukwekkende torenvoet en het terrein errond met stenen, rotsblokken en keien, alsof het ging om een berglandschap met bergriviertjes en watervallen. Alexandre Marcel wilde ook typisch Japanse bomen. Elk element in de tuin moest voor hem een symboolwaarde hebben, zoals de traditie van de Japanse tuinaanleg dat vereist. Aan de voet van dit levendig decor, ligt een waterpartij die het water dat tussen de rotsen stroomt, opvangt. Kleine paadjes doorkruisen de tuin.

OPMERKELIJKE FAUNA EN FLORA

De esdoorn met palmvormige bladeren (*Acer palmatum*) of Japanse es werpt zijn indrukwekkend silhouet over het centrale deel van de tuin. Het is waarschijnlijk de grootste es van dit type in de Brusselse agglomeratie. Immens grote ginkgo's overschaduwden varens en bamboestruiken. Grove dennen zijn op zijn oosters gesnoeid en ingekort. Een overvloed aan azalea's geeft mooie kleuraccenten aan de tuin. De kamperfoelies aan de ingang zijn bolvormig geknipt. Camelia's en agapantes vervolledigen het plaatje.



HOE HET WORDT BEHEERD

De tuiniers van Leefmilieu Brussel – BIM staan in voor het onderhoud van de tuin van de Japanse Toren. Hun huidige opdracht bestaat erin de vegetatie te renoveren. Ze hebben ook alle slib uit het waterbekken verwijderd en herstelden het systeem van watervalletjes volgens de instructies die Alexandre Marcel neerschreef toen hij de tuin ontwierp.

Het terrein kampt met grote problemen. De rotsblokken aan de voet van de toren verbrokkelen en vallen naar beneden. Leefmilieu Brussel – BIM belastte een architect met een voorstudie voor de restauratie. Een steenhouwer moet verschillende opties voorstellen. Die opties moeten daarna worden besproken met de Koninklijke Stichting die eigenaar is van het terrein, de Regie voor Gebouwen en de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. In afwachting is de tuin om veiligheidsredenen voor het publiek gesloten. Hij kan alleen van buiten af worden bekeken.

BIJZONDERE MONUMENTEN EN BEELDHOUWERKEN

MONUMENTEN

De Japanse Toren

De Japanse Toren is een replica van de boeddhistische pagode die koning Leopold II in 1900 in Parijs zag. Hij is veertig meter hoog en helemaal uit hout opgetrokken. Elk van de vijf verdiepingen was oorspronkelijk ingericht als een salon met meubelen in Japanse stijl. Het inkompaviljoen werd speciaal voor de Wereldtentoonstelling in Parijs gebouwd door een Japanse schrijnwerker. Zoals het aanpalende Chinees Paviljoen, is de toren een mengelmoes van rijke originele decors (de houtsculpturen en de versieringen in verguld koper werden in Yokohama gemaakt) en eigentijdse elementen, ontworpen door erkende kunstenaars uit die periode. Eugène Soleau zorgde voor de elektrische verlichting en Jacques Galland voor de *art-decoglas*ramen van de galerij die de toren met het inkompaviljoen verbindt.

MUSEA

De Japanse Toren maakt deel uit van de Musea van het Verre Oosten van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis. Hij exposeert decoratief Japans porselein, bestemd voor de Europese markt, uit de periode van het midden van de zestiende tot het midden van de achttiende eeuw. Men vindt er ook verschillende decoratieartikelen die getoond werden tijdens diverse wereldtentoonstellingen die in de grote Europese steden tussen 1850 en de Eerste Wereldoorlog werden georganiseerd.

GROENE RUIMTEN IN DE BUURT

Ten noorden: de tuin van het Chinees Paviljoen.

Ten oosten: het Meudonpark (of Kluispark) en het Craetbos.

Ten westen: het Koninklijk Domein en het park van Laken.

Ten zuiden: het Koninklijk Domein en het 21-juliplein.

Oppervlakte: 43 are.

Typologie: tentoonstellingstuin met oosterse invloeden.

Eigenaar: de Koninklijke Schenking.

Beheer: Leefmilieu Brussel – BIM.

Klassering: de tuin van de Japanse Toren is opgenomen in de inventaris van eigendommen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met erfgoedwaarde en geniet van een beschermingsstatuut.

PRAKTISCHE INFORMATIE

OPENINGSUREN

Om veiligheidsredenen is de tuin op dit ogenblik niet toegankelijk voor het publiek. De Toren zelf is van dinsdag tot vrijdag open van 9.30 tot 17 uur en op zaterdagen, zondagen en feestdagen van 10 tot 17 uur.

INFORMATIE TER PLAATSE

Hebt u een vraag? Wilt u een probleem signaleren? Spreek dan een van de parkwachters aan.

In noodgevallen: Parkassistentie op 0497 599 99 87.

Leefmilieu Brussel – BIM: 02 775 75 75, info@leefmilieubrussel.be.

UITRUSTING

Toiletten, zitbanken, vuilnisbakken.

INGANGEN

De ingang tot de Japanse Toren en zijn tuin ligt aan de Van Praetlaan in Laken. Er is een voetgangerstunnel onder de Van Praetlaan die de Toren verbindt met het Chinees Paviljoen aan de overkant van de laan.

TOEGANKELIJKHEID VOOR PERSONEN MET BEPERKTE MOBILITEIT

Moeilijk toegankelijk door de trappen.



OPENBAAR VERVOER

Tussen 2007 en 2009 verricht de MIVB een grote herstructurering van haar netwerk om de mobiliteit in Brussel te verhogen. Tijdens die periode vinden er op de lijnen grote veranderingen plaats. Wij vragen u dan ook naar de website van de [MIVB](#) te surfen om meer te vernemen over de bus-, tram- en metrolijnen die u naar dit park zullen vervoeren.

MEER INFORMATIE

- Meer informatie over [culturele wegwijzers van parken en tuinen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#).
- Bezoek de fotogalerij van de [Virtual Landscape Gallery](#).
- Meer informatie over [het architecturale patrimonium van het Gewest](#).
- Meer informatie bij de [Musea van het Verre Oosten](#).
- Meer informatie over [het groene en blauwe netwerk](#).

